

SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund

Nr 1-2/1961

Årg. 11

DISTRIBUTÖR AV
MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

Nyheter i skattelagstiftningen vid 1961 års taxering

Av byråchefen hos riksskattenämnden Bengt Bohman

Inledning.

De nyheter i skattelagstiftningen, som ha den största praktiska betydelsen för 1961 års taxeringsnämnder, torde vara reglerna om den *allmänna varuskatten* och de ändrade reglerna om *familjebeskattningen*. Beträffande varuskatten hänvisas till redogörelse i denna tidskrift årgång 1960 sid. 5 ff och beträffande familjebeskattningen till efterföljande redogörelse av byråchefen E. Reuterswärd. Vid 1961 års taxering skall vidare för första gången tillämpas lagstiftningen om *rätt till förlustutjämnning vid taxering för inkomst*. Härutinnan hänvisas till jur. dr. B. af Klerckers uppsatser i denna tidskrift årgång 1958 sid. 313 ff och 1960 sid. 231 ff.

Härutöver är emellertid ytterligare ett antal ändringar i skattelagstiftningen av intresse vid 1961 års taxering.

Bostadssubventioner.

19 § kommunalskattelagen samt p. 7 av anvisningarna till 24 § och p. 5 anvisningarna till 25 § kommunalskattelagen.

Enligt förordningen den 13 mars 1953 (nr 79) om skattefrihet för vissa bidrag till nedbringande av bostadskostnader undantogs från beskattning sådana statliga och kommunala bidrag, som direkt tillgodofördes hyresgäst, egnahemsägare eller bostadsrättsinnehavare genom avdrag eller nedsättning av årlig bostadskostnad. Förarbetena till förordningen utvisade, att avsikten varit att från beskattning undantaga allenast de differentierade men icke de generella bostadssubventionerna, vilket innebar att väl familjebostadsbidrag enligt SFS 1957:358 men icke ränteftergifter för egnahems- och tertiärlån (SFS 1957:359 och 360) samt icke heller de s. k. räntebidragen borde vara skat-

tefria. På grund av utformningen av SFS 1953:79 uppkom i praxis tvekan om omfattningen av skattebefrielsen. Till undanröjande härav har genom SFS 1960:129 *dels* 1953 års ovannämnda förordning upphävts *dels* vissa tillägg gjorts i 19 § kommunalskattelagen samt i anvisningarna till 24 och 25 §§ kommunalskattelagen.

I 19 § kommunalskattelagen har sålunda intagits en föreskrift att familjebostadsbidrag, som utgår av statsmedel i syfte att sänka de årliga bostadskostnaderna för familjer med barn samt att befordra en förbättring av bostadsstandarden för sådana familjer, icke skall utgöra skattepliktig inkomst. Detsamma skall gälla kommunala bidrag, som utgå i samma syfte och i likartad form. Skattefrihet för familjebostadsbidrag gäller oavsett om bidrag utgår kontant, genom avdrag å hyra eller avgift till bostadsrättsförening eller genom avräkning mot räntan å statligt lån.

I en ny anvisningspunkt 7 till 24 § kommunalskattelagen har föreskrivits, att eftergift å ränta och amortering å egnahemslån, meddelad i syfte att nedbringa lånekostnaden för egnahemsfastighet, icke skall upptagas som skattepliktig intäkt av fastigheten. Detsamma skall gälla eftergift å ränta och amortering å statligt tertiärlån liksom annat statligt bidrag av jämförlig art. I en ny anvisningspunkt 5 till 25 § kommunalskattelagen har slutligen föreskrivits, att — liksom hittills varit fallet — den omständigheten att en vid inkomstberäkningen i och för sig avdragsgill kostnad helt eller delvis betalas med familjebostadsbidrag eller liknande kommunalt bidrag icke må föranleda att avdrag vägras för kostnaden i fråga. Beträffande ränta å egnahems- eller tertiär-

lån har däremot stadgats — likaledes i punkt 5 av anvisningarna till 25 § kommunalskattelagen — att eftergift å ränta eller amortering av dylika lån skall avräknas från det räntebelopp, varmed avdrag må medgivas. Härigenom har åtskillnad gjorts mellan å ena sidan de differentierade och å andra sidan de generella bostadssubventionsformerna på så sätt att endast de förstnämnda äro skattefria.

De nya reglerna skola första gången tillämpas vid 1961 års taxering.

Varulagervärderingen.

(Jfr denna tidskrift årgång 1960 sid. 2.)

Enligt den ursprungliga lydelsen av övergångsbestämmelserna till 1955 års omläggning av företagsbeskattningen (SFS 1955:255) skulle huvudregeln om 40 procent såsom gräns för nedskrivning vid inkomstberäkningen av varulagers värde träda i kraft vid 1960 års taxering. Uppskov beslutades emellertid härom (SFS 1959:54), varför jämväl vid 1960 års taxering såsom lägsta värde enligt huvudregeln gällt 30 procent av anskaffnings- respektive återanskaffningsvärdet efter avdrag för inkurans. Beslut om ytterligare uppskov har *icke* fattats, varför fr o m 1961 års taxering gäller huvudregeln om 40 procent såsom lägsta värde.

Beträffande vissa ändringar av skattesatserna för aktiebolag och ekonomiska föreningar, föranledda av de skärpta varulagervärderingsreglerna, se nedan under Skatteskalorna.

Pensionsförsäkringar med kort utbetalningstid.

Enligt 31 § KL likställes med tjänst bla rätt till pension och enligt punkt 1 av anvisningarna till samma paragraf för-

stås med pension bl a belopp, som utgår på grund av pensionsförsäkring. Samma anvisningspunkt anger vad som enligt KL fordras för att försäkring skall anses som pensionsförsäkring. Härvidlag har föreskrivits bl a att, om enligt avtal om pensionsförsäkring ålderspension eller invalidpension skall upphöra eller nedsättas viss tid efter det pensionsålder eller arbetsförmåga inträtt eller om annan efterlevandepension än försörjningsränta skall upphöra eller nedsättas viss tid efter den försäkrades död, får denna tid icke understiga 5 år eller — i fråga om ålderspension vars årsbelopp icke överstiger 3.000 kr — 2 år. Sistnämnda undantagsregel tillkom för att göra det möjligt att teckna kortvariga pensionsförsäkringar såsom komplement till folkpension. Härigenom kan den som vill pensionera sig före 65 års ålder tillförsäkra sig tillfälligt pensionsskydd för tiden fram till dess att folkpension börjar utgå vid 67 års ålder. Med reglerna i 31 § KL rörande pensionsförsäkringar och i anvisningarna härtill korrespondera reglerna i 33 och 46 §§ KL om rätt till avdrag för avgift för pensionsförsäkring.

Enligt lagstiftningen om allmän tilläggspensionering skall allmän tilläggspension börja utgå år 1963. Den generella pensionsåldern inom tilläggspensioneringen är densamma som i folkpensioneringen d v s 67 år. Om pensionstagaren så önskar kan dock ålderspension från tilläggspensioneringen börja utgå vid lägre ålder, dock tidigast vid 63 år. I sådant fall undergår pensionsbeloppet viss minskning. I varje fall under en övergångstid, då förmånerna från den allmänna tilläggspensioneringen ännu icke nått fulla belopp, ha en del kompletteringsanordningar ansetts vara befogade.

Genom ändring av föreskrifterna i åttonde stycket av punkt 1 av anvisningarna till 31 § KL (SFS 1960:43) ha därför nyss angivna regler om en minsta utbetalningstid av 2 år vid årsbelopp, icke överstigande 3.000 kr, ersatts av en regel enligt vilken den kortaste utbetalningstiden i fråga om ålderspension, som upphört tidigast då den försäkrade fyllt 63 år, bestämts till 1½ år. Härigenom har uppnåtts *dels* att hittills föreliggande möjlighet att teckna pensionsförsäkringsavtal med blott 2 års utbetalningstid när som helst efter 55 års ålder upphört *dels* att — med bibehållande av en klar åtskillnad mellan pensions- och kapitalförsäkringar — den som önskar gå i pension kort tid efter uppnåendet av 65 års ålder kan dra nytta av de fördelaktiga skattereglerna för korttidspensionsförsäkringar.

De nya reglerna trädde i kraft den 31 mars 1960 och skola gälla fr o m 1961 års taxering. Härvid skall dock iakttagas att försäkring, som meddelats före den 1 juli 1960 och som enligt äldre bestämmelser är att anse som pensionsförsäkring, även efter de nya reglernas ikraftträdande skall hänföras till sådan försäkring *samt att* försäkring, som meddelats före ikraftträdandet och som enligt äldre bestämmelser är att anse som kapitalförsäkring, även därefter skall hänföras till sådan försäkring.

Investeringsfonder för konjunktur- utjämning.

Genom 1955 års lagstiftning om investeringsfonder för konjunkturutjämning (SFS 1955:256) har åsyftats att på beskattningsområdet skapa en anordning, som kunde bidra till utjämning i produktion och sysselsättning. Bestämmelserna innebära, att företagen skattefritt få

fondera vinstmedel för framtida investeringsändamål. Man har velat uppmuntra företagen att uppskjuta investeringar vid högkonjunktur och att, under arbetsmarknadsstyrelsens kontroll, i stället förlägga dem till tider, då en ökad investeringsverksamhet från sysselsättningssynpunkt befinnes önskvärd. Redan före år 1955 funnos liknande bestämmelser.

Rätt att göra avsättning enligt 1955 års förordning tillkommer endast svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening. Avsättning får ske till investeringsfond för skogsbruk med högst tio procent av den för beskattningsåret redovisade bruttointäkten av skogsbruk och till investeringsfond för rörelse med högst fyrtio procent av årsvinsten före skatt. Avdrag får dock åtnjutas endast under förutsättning att ett belopp motsvarande fyrtio procent av den gjorda avsättningen inbetalats till ett särskilt räntelöst konto i riksbanken. Inbetalningen skall ha verkställts senast den dag, då företaget haft att avgiva allmän självdeklaration för det beskattningsår, då avsättning till investeringsfond skett.

Arbetsmarknadsstyrelsen äger besluta, att investeringsfond under visst eller vissa beskattningsår och under villkor i övrigt, som läget å arbetsmarknaden påkallar, skall eller må tagas i anspråk för sitt ändamål. Beslutet kan vara generellt, d v s avse samtliga företag eller företag av viss beskaffenhet, eller ock gälla visst eller vissa företag. Om sådant beslut meddelats, äger företaget från riksbanken utfå fyrtio procent av det belopp av investeringsfonden, som skall eller må tagas i anspråk. Investeringsfond för skogsbruk får användas för skogsvårdande arbeten i vidsträckt bemärkelse och investeringsfond för rörelse för avskrivning å bygg-

nader och maskiner, för nedskrivning av varulager och för vissa kostnader för arbeten i gruva, stenbrott eller annan liknande fyndighet m m. Fråga skall i princip vara om investeringar, som verkställts eller kostnader som uppkommit under det beskattningsår, då fonden tages i anspråk. Då avdrag medgivits vid inkomsttaxeringen för avsättningen till investeringsfond, följer därav att avdrag icke får åtnjutas för avskrivningar m m, som verkställas med anlitande av fonden.

För att stimulera till avsättningar har föreskrivits, att trettio procent av fondavsättningen får utan tillstånd av arbetsmarknadsstyrelsen och efter företagets eget bedömande fritt tagas i anspråk efter fem år. Sedan fem år förflutit från ingången av det år, varunder inbetalningen i riksbanken verkställts, äger företaget sålunda att efter uppsägning hos riksbanken uttaga högst trettio procent av det ursprungliga inbetalta beloppet. Även denna "fria sektor" av investeringsfonden skall tagas i anspråk för sådana ändamål, som tidigare angivits.

I syfte att ytterligare stimulera till avsättningar har föreskrivits, att om investeringsfond i enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens beslut tagits i anspråk för sitt ändamål, ett extra avdrag (investeringsavdrag) medgives vid inkomsttaxeringen. Investeringsavdraget utgör tio procent av ianspråktagna fondmedel. — Sådant avdrag åtnjutes icke, när företaget utan arbetsmarknadsstyrelsens tillstånd utnyttjar den fria sektorn.

Om investeringsfond tages i anspråk utan tillstånd och fråga icke är om ianspråktagande av den fria sektorn, återföres fonden till beskattning. Samma gäller om investeringsfond enligt arbetsmarknadsstyrelsens beslut skall tagas i anspråk

för sitt ändamål och så ej sker. Vid återföringen skall till beskattning upptagas även ett belopp motsvarande en tiondel av vad som återförts av investeringsfonden. Om avtal träffats om överlåtelse, pantsättning eller annan rätt till medel, som inbetalats i riksbanken, skall fondmedlen likaledes återföras till beskattning med tillägg av tio procent. Har investeringsfond återförts till beskattning, återbetalas de i riksbanken inbetalade medlen. Återbetalning får dock ej utan medgivande av vederbörande taxeringsintendent ske förrän taxeringen i fråga vunnit laga kraft.

Att det är fråga om betydande medel, som avsatts till investeringsfonder, framgår av följande sammanställning.

T o m 1960 års taxering hade följande avsättningar verkställts enligt 1955 års förordning om investeringsfonder för konjunkturutjämning.

Beskattningsår	Investe- ringsfond för rörelse	Investe- ringsfond för skogsbruk	Summa fonder
1955 ...	142.288.586	24.350.200	166.638.786
1956 ...	111.512.220	13.887.000	125.399.220
1957 ...	208.114.110	6.970.000	215.084.110
1958 ...	409.695.413	8.905.200	418.600.613
1959 ...	521.045.666	8.574.630	529.620.296
S:a Kr.	1.392.655.995	62.687.030	1.455.343.025

Vid utgången av beskattningsåret 1959 kvarstod avsättningar till investeringsfonder enligt 1955 års förordning till ett belopp av 1.248,6 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har under de senare åren bifallit ett stort antal ansökningar om tillstånd att taga fond i anspråk.

Företagen ha numera blivit medvetna om den fördel, som ligger i att ha investeringsfonder i ett försämrat konjunkturläge. De olika förmåner varmed man velat stimulera till fondavsättningar äro

följande. Företaget erhåller en likviditetsförstärkning genom att insättningen i riksbanken är lägre än den skattelättnad som avsättningen medför; det kan efter fem år utan särskilt medgivande taga 30 procent av fonden i anspråk för investeringar och samtidigt utfå 30 procent av medlen i riksbanken; de ianspråktagna medlen få användas för avskrivningar efter regler som delvis äro gynnsammare än eljest, och ett särskilt investeringsavdrag erhålles då fonden tages i anspråk enligt arbetsmarknadsstyrelsens beslut. Utöver de uppräknade skattemässiga förmånerna tillkommer, att de i riksbanken insatta medlen finnas att tillgå i ett försämrat konjunkturläge.

Då det ansetts önskvärt att avsättningarna till investeringsfonder icke skulle medföra en likviditetsförstärkning hos företagen har den ändringen vidtagits i lagstiftningen att den insättning i riksbanken, som utgör förutsättning för avdragsrätten, höjts till 46 procent av fondavsättningen. Detta innebär att bolagen måste i riksbanken insätta ungefär lika mycket som den skatt, som de skolat betala om de icke gjort insättningen. För ekonomiska föreningar gäller av praktiska skäl samma regler som för aktiebolag.

För att under pågående konjunkturuppsving dämpa investeringsverksamheten och minska likviditeten inom näringslivet har vidare försök gjorts att — genom att särskilda förmåner tillskapats — intressera de företag som kunna göra avsättning till investeringsfond att göra inbetalningar i riksbanken så tidigt som möjligt och med belopp svarande mot hela den beräknade avsättningen. Bestämmelserna härom ha utformats så att — om ett företag före den 1 november 1960 i riksbanken inbetalat medel å konto för

investering i rörelse — företaget vid 1961 års taxering medgives avdrag med ett belopp motsvarande de sålunda insatta medlen, under förutsättning tillika att företaget i räkenskaperna för beskattningsåret gjort motsvarande avsättning till investeringsfond för rörelse. Detta innebär att insättningen i riksbanken utgör 100 procent av fondavsättningen. Avdrag medgives även om denna fondavsättning skulle överstiga fyrtio procent av årsvinsten.

Å de i riksbanken inbetalade medlen beräknas icke någon ränta. Gottgörelsen för att medel insatts tidigare och med större belopp än eljest kräves ha i stället givits i form av ett extra avdrag vid 1961 års taxering. Detta extra avdrag medgives dock endast vid den statliga taxeringen, då kostnaderna för denna frivilliga insättning helt bör bäras av staten. Detta extra avdrag utgör 12 procent av den insättning, som gjorts före den 1 augusti 1960, och 8 procent av den insättning, som gjorts nämnda dag eller senare, dock före den 1 november 1960. Extra avdrag må endast åtnjutas om de medel, som föranlett avdraget, i sin helhet kvarstå i riksbanken till den 30 december 1961.

Om extra avdrag medgives har taxeringsnämndens ordförande att underrätta taxeringsintendenten härom.

SFS 1960: 236.

Sparpremier.

Förordning den 3 juni 1955 om premiering av frivilligt sparande under åren 1955 och 1956. (Jfr denna tidskrift årgång 1955 sid. 273 ff.)

Lagstiftningen om premiering av frivilligt sparande under åren 1955 och 1956 innebar i korthet att fysisk person, som under nämnda år genom insättning av högst 1.000 kr per år å premiesparkonto

hos bank ökade sina sammanlagda tillgodohavanden hos banker och andra penninginrättningar, gottskrevs sparpremie med 20 procent av det sparbelopp, som insattes under år 1955, och med 15 procent av det sparbelopp, som insattes under år 1956. Om uttag skedde från premiesparkontot före utgången av år 1960 avfördes på det uttagna beloppet belöpande sparpremie. Från och med ingången av år 1961 kan sparpremie lyftas och denna utgör *icke* skattepliktig inkomst vid taxering till statlig eller kommunal inkomstskatt. Då premien sålunda är tillgänglig för lyftning omedelbart efter årsskiftet 1960/1961 får premien — liksom på år 1960 belöpande ränta å banktillgodohavanden — anses utgöra skattepliktig förmögenhet vid 1961 års taxering.

Skogskonto.

Förordning den 27 mars 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

Jämlikt 6 § angivna förordning äger skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående belopp, att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Kungl. Maj:t har emellertid tillerkänts rätt att — om särskilda förhållanden det föranleda — medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att nämnda uppsägningstid iakttages. Med hänsyn till de likviditetssvårigheter, som omfattande skördeskador under sommaren 1960 i vissa delar av landet förorsakat lantbrukarna, har Kungl. Maj:t — enligt SFS 1960: 552 — den 30 september 1960 förordnat, att under tiden intill utgången av år 1960 medel som innestå å skogskonto må uttagas utan iakttagande av uppsägningstiden.

Skattefrihet för vissa engångsersättningar åt tobakshandlare.

I samband med att år 1957 tidigare föreliggande begränsningar i den fria konkurrensen inom detaljhandeln med tobaksvaror undanröjdes infördes föreskrifter om ersättning i vissa fall åt tobakshandlare (SFS 1957:102). Enligt dessa regler, som trädde i kraft den 1 januari 1960, kunna sk specialtobakshandlare, som till följd av de ändrade villkoren för detaljhandeln med tobaksvaror icke kunna fortsätta sin rörelse, beviljas ersättning i form av livränta eller med ett engångsbelopp. Dylig livränta utgör skattepliktig inkomst enligt de regler, som gälla för beskattning av livräntor i allmänhet. Beträffande engångsersättningar har däremot föreskrivits (SFS 1957:103), att dessa icke skola utgöra skattepliktig inkomst. Den första utbetalningen av dylig ersättning har skett under år 1960.

Skatteskalorna.

I samband med införandet fr o m den 1 januari 1960 av den allmänna varuskatten genomfördes för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser en sänkning av den statliga inkomstskatten för små och medelstora inkomster (SFS 1959:537 och 616). Förändringen innebär att för gifta skattskyldiga med beskattningsbar inkomst upp till 12.000 kr. skatteuttaget sänktes 1—2 procentenheter och för ensamstående skattskyldiga med beskattningsbar inkomst upp till 8.000 kr. likaledes med 1—2 procentenheter. För att dessa sänkningar icke skulle medföra skattelättnader i högre inkomstlagen jämkades skattesatsen i vissa högre skikt något uppåt. Totalt föranleddes härav dock icke skattes kärpning i dessa inkomstlagen.

Beslutet om de nya skattesatserna fat-

tades av riksdagen i december 1959. Vid denna tidpunkt voro emellertid de på basis av tidigare gällande skattesatser utarbetade tabellerna å preliminär A-skatt för år 1960 tryckta. För att skattesänkningen skulle kunna iakttagas redan vid erläggandet av preliminär skatt under år 1960 utarbetades nya — i viss mån förenklade — preliminärskatttabeller för år 1960. Dessa trycktes till undvikande av förväxling med de först tryckta på blått papper och färdigställdes så snabbt, att de i allmänhet torde ha kommit till användning vid uttag av preliminär skatt från och med mars månad 1960.

De nya skattesatserna skola första gången tillämpas vid debitering av slutlig skatt på grund av 1961 års taxering.

I anslutning till nämnda sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer m fl har *sjömansskatten* i motsvarande inkomstlagen sänkts (SFS 1959:609; 1960:7).

I samband med genomförandet fr o m 1961 års taxering av de strängare regler för varulagervärdering vid inkomstbeskattningen, som berörts ovan, har — likaledes med verkan fr o m 1961 års taxering — för vissa juridiska personer genomförts sänkningar av den statliga inkomstskatten, nämligen för aktiebolag från 50 procent av den beskattningsbara inkomsten till 40 procent och för andra ekonomiska föreningar än sambruksföreningar från 40 procent till 32 procent. (SFS 1959:295—297.)

Den 50-procentiga skattesatsen för aktiebolag — respektive den 40-procentiga för ekonomiska föreningar — har tillämpats vid 1957—1960 års taxeringar. För att hindra att genom omläggning av räkenskapsåret för juridiska personer skulle kunna uppnås, att inkomsten icke drab-

bades av skatt efter den högre procent-satsen i avsedd omfattning, har i övergångsbestämmelserna till de nya reglerna föreskrivits, att om någon på grund av omläggning av räkenskapsår taxerats till statlig inkomstskatt åren 1957—1960 för beskattningsår, som sammanlagt omfattat mindre än 48 månader, skall skatt på grund av 1961 års taxering uttagas enligt äldre bestämmelser för den del av den beskattningsbara inkomsten, avrundad nedåt till helt hundratal kronor, som svarar mot tid som sålunda brister. Motsvarande skall gälla om företag, som bildats efter den 31 december 1955, före år 1961 taxerats för beskattningsår, som sammanlagt omfattat kortare tid än som förflutit från företagets bildande till och med utgången av år 1959.

Om skattskyldig på grund av omläggning av räkenskapsår eller på grund av att det första taxeringsåret omfattat annan tid än 12 månader icke taxerats till inkomstskatt år 1961 skall vad nyss sagts om beräkning av sådan skatt på grund av 1961 års taxering äga motsvarande tillämpning med avseende å skatt på grund av 1962 års taxering.

För att underlätta iakttagandet av de nu nämnda övergångsbestämmelserna har föreskrivits, att aktiebolag och ekonomiska föreningar vid 1961 års allmänna självdeklarationer skola lämna uppgift om de räkenskapsår, för vilka taxering skett i första instans åren 1957—1960.

Maximering av ränta å överskjutande preliminär skatt.

I 69 § 1 mom. första stycket uppbördsförordningen föreskrives att å sådan preliminär skatt, som överstiger slutlig skatt och därför i allmänhet restitueras till den skattskyldige, utgår ränta med 5 procent

för en beräknad tid av ett år å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1.000 kr. Det har nämligen ansetts naturligt att likaväl som att ränta skall erläggas på större kvarskattebelopp, den som under inkomståret erlagt för mycket preliminär skatt på motsvarande sätt erhåller viss räntegottgörelse. Röntan har avvägts med hänsyn till bankernas inlåningsränta och till det förhållandet, att det förflyter ett knappt år mellan den sista uppbördsterminen och den tidpunkt då skatten återbetalas.

De skattskyldiga ha emellertid möjlighet att inbetala preliminär skatt även efter den sista uppbördsterminen. Vid räntebereäkningen skall beaktas all preliminär skatt som erlagts före utgången av april månad under taxeringsåret. Den överskjutande preliminära skatten återbetalas i december månad under taxeringsåret. Detta innebär att den, som erlägger tillräcklig preliminär skatt under inkomståret men därefter likväl gör ytterligare inbetalning senast under april månad följande år, får tillbaka det då erlagda beloppet redan 7 å 8 månader senare. Även i detta fall utgår — om förutsättningarna för ränta i övrigt föreligga — ränta med 5 procent å det överskjutande skattebeloppet. För helt år erhålles i sådant fall en förräntning av upp till ungefär 8 procent. Sedan det visat sig att ett antal större företag utnyttjat denna möjlighet att göra fördelaktiga korttidsplaceringar av likvida medel har — genom ett tillägg i 69 § 1 mom. första stycket uppbördsförordningen — föreskrivits, att räntebeloppet icke må överstiga 100.000 kr. Detta innebär att ränta erhålles på skattebelopp upp till något mer än 2 milj. kr.

De nya bestämmelserna ha första gången tillämpats vid återbetalning i december

1960 av överskjutande preliminär skatt enligt 1960 års taxering. (SFS 1960: 155.)

Vissa med ATP-lagstiftningen sammanhängande ändringar i skattelagstiftningen.

Höstriksdagen 1959 beslöt om förordning angående beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension (SFS 1959: 551). I 5 § av den samtidigt antagna förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension (SFS 1959: 552) stadgas bl a om arbetsgivares skyldighet att till ledning för beräkning av avgiftsunderlaget avlämna sk arbetsgivaruppgift, vid vilken i vissa fall skall fogas kopia av den löneuppgift arbetsgivaren har att lämna enligt 37 § TF. Närmare härom se denna tidskrift årgång 1960 sid. 309 ff.

ATP-lagstiftningen har även föranlett vissa ändringar i skattelagstiftningen. Sålunda har i 25 § TF föreskrivits, att allmän självdeklaration skall innehålla de uppgifter, som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension. Detta har medfört ändring i de formulär för allmän självdeklaration, som skola komma till användning vid 1961 års taxering, på så sätt att under inkomst av tjänst åtskillnad gjorts mellan intäkter, för vilka skall erläggas avgift till ATP, och annan lön etc. Vidare har i 37 § 2 mom. TF införts ett nytt stycke enligt vilket i kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall angivas, huruvida arbetsgivaren har att för utgivet belopp erlægga avgift till ATP. I 37 § 2 mom. TF har vidare stadgats att om arbetsgivare är bunden av kollektiv-

avtal enligt 37 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension skall uppgift rörande anställd, varå avtalet är tillämpligt, vara märkt på sätt riksskattenämnden föreskrivit. Härmed avses kollektivavtal om undantagande från ATP. Något dylikt avtal har dock icke träffats. Slutligen har i ett nytt 5 mom. av 37 § TF föreskrivits att den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten senast den 31 januari under taxeringsåret skall till inkomsttagaren översända ett exemplar av uppgiften. I p. 1) och 2) av 39 § TF ha vidare införts bestämmelser, enligt vilka för där avsedda fall den uppgiftsskyldige ålagts att i infordrade uppgifter angiva huruvida det ålegat arbetsgivaren att för de inkomster, varom fråga är, erlægga avgift enligt 33 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension SFS 1959: 557).

I 53 § 1 mom. d) KL har bland sådana privilegierade, som äro skattskyldiga till kommunal inkomstskatt endast för inkomst av fastighet, införts allmänna pensionsfonden, d v s den fond, där inflytande ATP-avgifter uppsamlas, medan i 7 § förordningen om statlig inkomstskatt intagits bestämmelser att fonden är fritagen från statlig inkomstskatt för all inkomst SFS 1959: 564 och 565).

Nu angivna bestämmelser bliva första gången tillämpliga vid 1961 års taxering.

Dubbelbeskattningsavtal.

SFS 1960: 535 innebär att avtalet den 24 december 1936 med *Frankrike* utsträcks att gälla vissa utomeuropeiska områden samt att sättet för tillämpningen av avtalet — i likhet med vad som gäller beträffande under senare år av Sverige med andra länder ingångna dubbelbeskattningsavtal — lagts om så, att bestämmel-

serna i avtalet direkt skola tillämpas av beskattningsmyndigheterna. Kungörelsen skall första gången tillämpas med avseende å 1961 års taxering.

SFS 1960:617 innehåller avtal med *Israel*, avsett att tillämpas från och med 1961 års taxering. Härigenom upphäves ett tidigare avtal rörande beskattning av inkomst från sjö- och luftfartstrafik.

SFS 1960:549 innehåller avtal med *Förbundsrepubliken Tyskland* (Västtyskland). Avtalet har givits retroaktiv kraft med avseende å 1960 års taxering och skall tillämpas av taxeringsnämnderna första gången med avseende å 1961 års taxering. Genom kungörelsen har såvitt gäller förhållandet mellan Sverige och

Förbundsrepubliken Tyskland upphävts kungörelsen SFS 1928:485 om tillämpning av ett mellan Sverige och Tyska riket ingånget dubbelbeskattningsavtal samt SFS 1957:352 angående överenskommelse mellan Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland rörande beskattning av vissa praktikanter inkomster.

1960 års riksdag har vidare antagit propositioner nr 11 och 180 angående godkännande av avtal mellan Sverige och *Irland* respektive *Storbritannien och Nordirland*. Avtalen äro avsedda att tillämpas fr o m 1960 respektive 1961 års taxeringar men författningar ha ännu icke utfärdats. Avtalen förutsätta upphävandet av vissa äldre avtal med dessa länder.